

Jókai Mór - A magyar romantika mestere

Korai évei

Jókai Mór a 19. századi magyar irodalom egyik legismertebb és legtermékenyebb alakja volt. Nem csupán regényei tették halhatatlanná a nevét, hanem sokoldalú munkássága is, amely magába foglalta a novellák, publicisztikai írások és politikai beszédek világát. Írásaiban egyaránt megjelent a romantika érzelmessége, a nemzeti érzés és a kaland. Művei sokszor a magyar történelem eseményeihez kapcsolódnak, de mindig megtalálható bennük a mese és a hősiesség is. Jókai nemcsak a maga korában volt rendkívül népszerű, hanem a mai napig az egyik legtöbbet olvasott magyar író. Életműve több száz kötetre rúg, és hatása még évtizedekkel halála után is érezhető.

Jókai Mór 1825. február 18-án született Komáromban, egy jó módú polgári családban. Gyermekkorát a Duna-parti városban töltötte, amely meghatározó szerepet játszott fantáziavilágának alakulásában. Iskoláit Komáromban, Pozsonyban és Pápán végezte. Már fiatalon kitűnt mesemondó és írói tehetségével: diáktársai körében gyakran ő szórakoztatta a többieket történeteivel. Pápán kötött életre szóló barátságot Petőfi Sándorral, akinek hatására egyre komolyabban fordult az irodalom felé. Közös álmodoztak egy olyan Magyarországról, ahol a szólás- és sajtószabadság mindenkié. Ezek az eszmék később meghatározták mindkettőjük életútját.

A szabadságharc és a passzív ellenállás évei

A szabadságharc idején, 1848–1849-ben Jókai nem karddal, hanem tollal harcolt a magyar függetlenségért. Cikkeivel, röpirataival és beszédeivel a forradalom egyik fontos szellemi alakja volt. A forradalom leverése után bujkálnia kellett, hiszen írásai miatt a hatóságok is keresték. Felesége, Laborfalvi Róza, a kor híres színésznője segített neki ebben az időszakban. Amikor visszatérhetett a nyilvánosság elé, teljes erejével az irodalomnak szentelte életét. Fáradhatatlanul dolgozott: szinte minden évben jelent meg új regénye vagy elbeszélése, és sok művét folytatásokban közölték a lapok. Népszerűsége óriási volt, olvasói minden új írását várták.

Jókai legismertebb művei közé tartozik az „Az arany ember”, amely a magyar romantika egyik csúcspontja. Ebben a regényben egy különös, zárt közösség és egy kettős életet élő férfi történetét meséli el. Az „Egy magyar nábob” és a „Kárpáthy Zoltán” a reformkor arisztokrata világát idézik meg, sok humorral és társadalomkritikával. A „A kőszívű ember fiai” című regénye pedig a szabadságharc hőseinek állít irodalmi emléket, és a magyar olvasók egyik kedvence lett. Műveiben gyakran keverednek a valós történelmi események a romantikus elemekkel: egyszerre szórakoztatnak, felemelnek és gondolkodásra késztetnek.

A kiegyezés után

Az irodalom mellett Jókai a politikában is aktívan részt vett. 1861-ben országgyűlési képviselővé választották, és a kiegyezés után is fontos közéleti szerepet vállalt. Íróként is szót emelt a nemzet felemelkedéséért, és sok írásában kiállt a polgári értékek mellett. Emellett szerkesztett újságot, előadásokat tartott, és támogatta a fiatal írókat. Szellemi frissességét idős koráig megőrizte, egészen élete végéig dolgozott. 1904. május 5-én hunyt el Budapesten. Temetésén hatalmas tömeg vett részt: az egész ország gyászolta az író, aki műveivel nemzedékeket nevelt hazaszeretetre és kitartásra. Munkásságát ma is a magyar irodalom egyik legnagyobb kincseként tartjuk számon.

Híres regényei

Mű címe	Megjelenés éve	Műfaj / típus	Téma / jellemzők
Az arany ember	1872	Regény	Kaland, szerelem, romantika
A kőszívű ember fiai	1869	Történelmi regény	1848–49-es szabadságharc, hősiesség
Egy magyar nábob	1853–54	Regény	Arisztokrácia, társadalom
Kárpáthy Zoltán	1854–55	Regény	Folytatásos történet, romantika
Fekete gyémántok	1870	Kalandregény	Bányászat, ipar, nemzeti öntudat
Politikai karcolatok	1850-es évek	Publicisztika, esszék	Közélet, politika, társadalomkritika